

Registratienummer:	RVO17.0084	Portefeuillehouder:	Presidium
Van afdeling:	Griffie	Ter inzage gelegde stukken / bijlagen:	• Rapport 'Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland' (IR17.0155)
Behandelend ambtenaar:	Frank Blok		
Telefoonnummer:	(0223) 67 8103		
E-mail adres:	f.blok@denhelder.nl		
Onderwerp:	Rapport 'Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland' van de Rekenkamercommissie Den Helder		

Gevraagd besluit:

- 1. De conclusies uit het rapport 'Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland' te onderschrijven.**
- 2. De aanbevelingen uit het rapport 'Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland' over te nemen en het college van burgemeester & wethouders opdracht te geven aanbevelingen A en B uit te voeren.**

Publiekssamenvatting

De Rekenkamercommissie Den Helder heeft de afgelopen maanden onderzoek uitgevoerd naar de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland (GrGa).

Uit het onderzoek blijkt dat de governancestructuur van de GrGa ingewikkeld is en lastig te doorgronden. Ook de informatie over de GrGa aan de raad geeft weinig houvast en komt elk jaar te laat beschikbaar. Uit het onderzoek blijkt verder dat raadsleden weinig initiatief hebben genomen rond de GrGa. Over de begroting en jaarrekening is geen debat gevoerd. Moties of amendementen zijn door raadsleden niet aangedragen en de wettelijke termijn voor het indienen van een zienswijze op de begroting die jaarlijks wordt overschreden is door de raad niet afgekeurd.

De Rekenkamercommissie Den Helder doet in haar rapport een aantal aanbevelingen aan de gemeenteraad met het voorstel deze over te nemen.

Inleiding

De Rekenkamercommissie Den Helder heeft onderzoek gedaan naar de Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland. De onderzoeksvraag is daarbij als volgt geformuleerd:

“Hoe effectief stuurt de raad en houdt toezicht (is in control) op een doeltreffende en doelmatige uitvoering van gemeentelijke taken die via de GrGa worden uitgevoerd?”

De voorliggende rapportage is het resultaat van het uitgevoerde onderzoek.

Beoogd maatschappelijk resultaat

De werkzaamheden van de rekenkamercommissie dragen bij aan de controlerende en kaderstellende taak van de gemeenteraad.

De conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek dragen bij aan een efficiënte en effectieve besteding van publieke middelen en de controle daarop.

Kader

De Rekenkamercommissie Den Helder wil met een open, positief-kritische houding zorgvuldig en gedegen onderzoek doen. Op deze manier wil zij leer- en verbeterprocessen stimuleren en daarmee bijdragen aan het verbeteren van het bestuur en de organisatie van de gemeente, in het belang van de inwoners van Den Helder.

De raad besluit op basis van de “Verordening op de Rekenkamercommissie Den Helder 2014” over dit door het presidium opgestelde raadsvoorstel over het onderzoeksrapport van de rekenkamercommissie.

Argumenten

Het rapport 'Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid Kop van Noord-Holland' is tot stand gekomen na uitvoerige documentstudie en interviews. Op basis van het onderzoek heeft de rekenkamercommissie conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan. Het college heeft in zijn bestuurlijke reactie op het rapport aangegeven zich te kunnen vinden in de conclusies en aanbevelingen, met uitzondering van aanbeveling B (draag het college op de rol van portefeuillehouder sociaal domein en aandeelhouder te scheiden).

Conclusies:

1. De governancestructuur van de GrGa is ingewikkeld en lastig te doorgronden

Voor het samenwerken voor gesubsidieerde arbeid met Schagen en Hollands Kroon is naast een gemeenschappelijke regeling, in de vorm van een collegeregeling, ook een naamloze vennootschap (N.V.) opgericht. De GrGa bestaat uit een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur met een eigen begroting. Maar ook de N.V. heeft een eigen begroting en een aandeelhoudersvergadering en raad van commissarissen. Hiermee voldoet de GrGa/N.V. aan de wetgeving – en kan de governance ook niet heel anders binnen het gekozen construct – maar zijn voor een relatieve buitenstaander de structuur en de onderlinge verhoudingen tussen de GR, de N.V. en de andere gemeenten lastig te doorgronden.

2. De portefeuillehouder sociaal domein is opdrachtgever en heeft ook de functie van aandeelhouder

De portefeuillehouder sociaal domein van de gemeente Den Helder zit in het algemeen bestuur van de GrGa en is afgevaardigd in het dagelijks bestuur waarvan hij ook voorzitter is. In die hoedanigheid moet hij de belangen van Den Helder en die van de GrGa dienen. Daartoe heeft hij als opdrachtgever overleg met de bestuurder van Noorderkwartier over het te voeren beleid. Dezelfde portefeuillehouder is daarnaast de aandeelhouder van Noorderkwartier vanuit de gemeente Den Helder en wijst de Raad van Commissarissen aan die de bedrijfsvoering van Noorderkwartier controleert en de bestuurder aanstelt. De portefeuillehouder vertegenwoordigt Den Helder als opdrachtgever en vervult tegelijkertijd het financiële toezicht. Dit kan met elkaar in tegenspraak geraken. Scheiding van machten ontbreekt op deze wijze.

3. De informatie over de GrGa aan de raad geeft weinig houvast en is elk jaar te laat beschikbaar

In de statuten van de GrGa wordt de raad elk jaar voor 15 april een ontwerpbegroting, een voorlopig jaarverslag, een kaderbrief en een meerjarenbegroting toegezegd. Uit het onderzoek blijkt dat in de onderzochte jaren, 2014 - 2016, dit niet één keer tijdig is gebeurd. Verslagen van vergaderingen van het algemeen bestuur zijn niet toegezonden aan de raad. Het toezicht dat de raad op de portefeuillehouder uitoefent is hierdoor bemoeilijkt. In de statuten, de begrotingen en de verantwoording zijn voor de GrGa onvoldoende meetbare en tijdgebonden doelen opgenomen waarover verantwoording kan worden afgelegd.

4. De gemeenteraad is reactief richting de GrGa en sturing en toezicht zijn deels effectief

De rol van de raad bij een collegeregeling is door de constructie automatisch meer op afstand. De raad heeft een beperktere toezichthoudende rol. Voor die rol heeft de wet een aantal instrumenten, zoals de zienswijzeprocedure ten aanzien van de begroting, de paragraaf verbonden partijen voor financiële kaders en moties om druk op het college uit te oefenen. En die instrumenten gebruikt de raad beperkt. Uit het onderzoek blijkt dat raadsleden weinig initiatief hebben genomen rond de GrGa; over de begroting en jaarrekening is geen debat gevoerd, moties of amendementen noch zienswijzen zijn door raadsleden aangedragen en de wettelijke termijn van 15 april die jaarlijks wordt overschreden is door de raad niet eenmaal ter sprake gebracht. Ook stelde de raad geen vragen aan het college.

Aanbevelingen:

A. Draag het college op de voorschriften stipt uit te voeren en de raad volledig en tijdig te informeren

Zoals aangegeven is de rol van de raad bij een collegeregeling automatisch meer op afstand. Het is daarom van belang actief te informeren en dit goed in te regelen. De begroting en jaarrekening moeten ieder jaar voor 15 april bij de raadsleden liggen. De paragraaf verbonden partijen moet voldoen aan de wettelijke voorschriften. In de begroting dient expliciet te staan hoe de verbonden partij bijdraagt aan de beleidsdoelen en in de verantwoording dient te staan wat er is bereikt. Ook verdient het aanbeveling de raad formeel te informeren over de beraadslagingen en besluiten in het AB. Om dit voor zowel raad als college op maat af te stemmen en zo heldere verwachtingen te scheppen, kan hiervoor binnen de nota Verbonden Partijen die momenteel wordt opgesteld een structuur worden ingericht. Gedacht kan worden aan een checklist (blauwdruk) waarin per verbonden partij is opgenomen waarover het college de raad op welk moment moet informeren.

B. Draag het college op de rol van portefeuillehouder sociaal domein en aandeelhouder te scheiden

Door de functie van aandeelhouder bij de portefeuillehouder Financiën neer te leggen en de beleidsinhoud bij een andere portefeuillehouder, bereikt de gemeente functiescheiding/scheiding van de machten. Hierdoor zijn het toezicht op en de aansturing van de GrGa/Noorderkwartier over twee personen verdeeld.

C. Wees als raad even actief betrokken bij een verbonden partij als bij het overige beleid

Wanneer de informatie van het college aan alle voorschriften voldoet, is het aan de raad om actief de informatie te gebruiken om kaders te stellen en toezicht te houden op de uitvoering daarvan. Gebruik naast de gebruikelijke debatten en vragen voor gemeenschappelijke regelingen ook zienswijzen die kunnen worden ingediend bij de voorlopige begroting van de gemeenschappelijke regeling.

In het rapport van de rekenkamercommissie wordt uitgebreider ingegaan op de conclusies en aanbevelingen en de bevindingen die daaraan ten grondslag liggen.

Financiële consequenties

Aan dit voorstel zijn geen financiële consequenties verbonden.

Communicatie

Het college dient naast de raad ook de rekenkamercommissie separaat te informeren over de voortgang.

Maatschappelijk draagvlak

Het maatschappelijk draagvlak is niet nader onderzocht. Het onderwerp is referendabel. Echter, gezien de aard van het voorstel, ligt het houden van een referendum niet voor de hand.

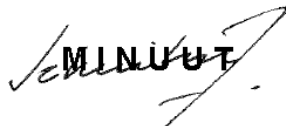
Realisatie

Het college zal de aanbevelingen uitvoeren.

Den Helder, 20 oktober 2017

Het presidium van de gemeente Den Helder,

voorzitter
Koen Schuiling

raadsgriffier
mr. drs. M. Huisman

